

kapcsolatos előadások több témakört is érintettek, hiszen a német kisebbségek turizmusban betöltött szerepétől, a néprajzi tájakon (Göcsej-Hetés-Őrség) át egészen a vallási turizmus kérdéseit is elemezték. A szekcióban elhangzott a Mária zarándokutat ismertető prezentáció, amely a szigorúan vett vallási turizmus és a kulturális motivációjú turizmus közötti érdekkonfliktusokra is kitért. A sportturisztikai események és a sportrendezvények szerepét szintén megvitathatták a résztvevők. Külön hangsúlyt kapott a világörökségek szerepe a kulturális integrációban. Tekintettel arra, hogy a kulturális turizmusban az országimáznak fontos szerep jut, így a reklámfilmek vagy az adott országban forgatott filmek komoly hatással vannak az országimázs alakítására. A témához kapcsolódó előadások a Magyarországon forgatott filmek imázsalkító szerepét és Thaiföld promóciós filmjeinek hatását vizsgálták.

A konferencián elhangzott előadásokból válogatott tanulmánykötet a Kodolányi János Főiskola *Turizmus Akadémia* szakkönyvsorozatában várhatóan 2010 második felében jelenik meg.

Irimiás Anna, Budapest

Beszámoló a 100 éves a Jégkorszak – A jégkorszaki klímaváltozások kutatása Penck-Brücknertől napjainkig (1909–2009) című kárpát-medencei tudományos konferenciáról

A Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Földrajzi Intézetben került megrendezésre 2009. október 1-3. között a „100 éves a Jégkorszak” c. tudományos konferencia. A száz év azon apropójából került az esemény címébe, hogy éppen egy évszázaddal ezelőtt 1909-ben jelent meg a harmadik, egyben befejező kötete a *Die Alpen im Eiszeitalter* című, a felszínalaktan tudományában úttörőnek számító könyvnek. Albrecht Penck a pleisztocén eljegesedések korbeosztását a Bajor-Alpok gleccsereinek vizsgálata alapján, asszisztensével, Eduard Brücknerrel közösen írta le, ebben fektetve le az alpi jégkorszaki kronológia máig használatos tagolását.

A konferenciát Penck és Brückner emlékére szervezték a Természetföldrajzi Tanszék munkatársai, azzal a céllal, hogy napjaink negyedidőszakkal foglalkozó szakemberei tisztelettel adózzanak e neves geográfusok előtt. Ezáltal az előadások során bemutatásra kerültek a legújabb kutatási eredmények, illetve több összefoglaló született a jégkorszak problematikájáról. Az első két napon öt szekcióülést tartottak, ahol csaknem 70 résztvevő volt jelen. A pécsi Földrajzi Intézet munkatársain kívül képviseltették magukat a Debreceni Egyetem, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem, az MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, a Miskolci Egyetem, a Nyugat-magyarországi Egyetem, a Szegedi Tudományegyetem kutatói és oktatói, valamint a határon túlról Vajdaságból és Kárpátaljáról is érkeztek szakemberek.

Október 1-jén délután Dövényi Zoltán, a Földrajzi Intézet igazgatója ünnepélyes keretek között Penck és Brückner életútjáról beszámolva megnyitotta az ülést. Ezután Tóth József a PTE Földtudományok Doktori Iskola vezetője köszöntötte a 70 éves Schweitzer Ferencet az MTA

FKI igazgatóját és a Földrajzi Intézet professor emeritusát, majd átadta a „Schweitzer huszárok” által szerkesztett *Az édesvízi mészkövektől a sivatagi kérgekig* című, az ünnepelt tiszteletére kiadott kötetet. A könyv első részében Schweitzer Ferenc életútjában szerepet játszó személyek és a barátok születésnapjait köszöntőit olvashatjuk, akik közül többen a megnyitó után személyesen is kifejezték gratulációjukat.

E bevezető mozzanat után a plenáris előadások következtek. Szabó József a Debreceni Egyetem Természetföldrajzi és Geoinformatikai Tanszékének professzora tartotta az első prezentációt, amelyből bemutatta a jégkorszakok kutatásának történetét, és kitért arra a kérdésre, hogy hány éves is valójában a jégkorszak, ugyanis szerinte legalább 200 éves történetre kellene visszatekintenünk. A következő, „A jégkorszak a miocénben kezdődik” c. előadást Kordos László a MÁFI igazgatója tartotta, melyben Kretzoi Miklós kiváló paleontológusunk tanítványainak kisméretű faunájának alapján meghatározott jégkorszaki tagolásáról értekezett. Schweitzer Ferenc a lemeztektonikai mozgások szerepéről és a késő-neogénbeli nagy klímaváltozások nyomairól beszélt.

Az első munkanap délutánján a fiatal kutatók által preferált poszterszekció ötperces, igen változatos témákat felölelő előadásai következtek. Megemlíthető például a Berettyó-Körös-vidék felszínalakjának, a szekszárdi Séd-völgy negyedidőszaki geomorfológiájáról, a jégkorszak emlékeit őrző nemzeti parkokról, a jégbe zárt titkokról szólók. Érdekes volt a *Jégkorszak* c. animációs rajzfilm, melynek tudományos valóságalapjaiba a hallgatóságot is bevonták. Az este folytatásában a konferencia szereplői „Welcome Party” keretében svédasztalos vacsorán vehettek részt, amit kötetlen beszélgetés követett.

Október másodikán délelőtt a geomorfológia szekcióban folyóteraszok, késő-pleisztocén villámárvizek, homokékek, jégvastagság-változások, neotektonika, deráziós formák, homokmozgások, völgyomorfometria, jégmozgások, defláció, periglaciális formák, paleomedrek, jég hatása és a magashegységi karsztosodás kapcsolata témákat érintve hangzottak el előadások. A bemutatottak csaknem teljesen lefedték a negyedidőszaki geomorfológia kérdéskörét.

Délután két párhuzamosan futó szekció zajlott. Az egyikben a földtani és őslénytani eredményekről számoltak be (Blake palomágnese esemény, barlangkitöltések, Titeli löszplató, paleotalajok, éghajlatváltozás nyomai löszökben, ezek globális korrelációja, csajági mamutok, rétegzavarok, granulit kavicsok), míg a másikban a jégkorszak társadalmi hatását elemezték a felszólalók (hogyan birkózott meg az ember a jégkorszaki környezettel, milyen mértékben befolyásolta a lehűlés a települések fejlődését milyen típusú jégkorszaki tájak jöttek létre).

Az utolsó nap délelőtt a Földrajzi Intézet munkatársai által kalauzolt, baranya-megyei szakmai terepbejárásra került sor, A program témáját a Pécsi-medence kialakulásának kérdése alkotta, s ennek kapcsán látogattuk meg Kozármislenyt ahol pleisztocén sztyeppfauna-maradványt fedeztek fel, majd a Villányi-hegység és a kistapolcai források következtek, végül a beremendi lösz-paleotalaj sorozat látogatásával végződött a tanulmányi kirándulás és egyben a konferencia is.

Görcs Noémi Livia, Pécs